Financiële rust, dichtbij huis

Beleidsplan voor integrale, laagdrempelige en vertrouwde schuldhulpverlening

Lokaal • Laagdrempelig • Integraal

2027 tot en met 2030

Gemeente leudal

GEMEENTE MAASGOUW.

Gemeente Echt-Susteren

gemeente roerdalen

Inhoud

1. Samenvatting **3**

2. Inleiding **6**

3. Wet- en regelgeving, evaluatie en ontwikkelingen schuldhulpverlening **7**
- 3.1 Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) 7
- 3.2 Wijziging faillissementswet 7
- 3.3 Landelijke regelgeving schuldhulpverlening 8
- 3.4 Evaluatie, verbeterslagen en input voor het nieuwe beleidsplan 10
- 3.5 Economische ontwikkelingen 11

4. Wat willen we bereiken? **12**
- 4.1 Beleidsdoel 12
- 4.2 Ambitie 12
- 4.3 Doelstellingen 13
- 4.4 Doelgroep 14

5. Hoe gaan we dat doen? **15**
- 5.1 We willen financiële problemen zo veel mogelijk voorkomen; preventie 15
- 5.2 We willen schulden klein houden; vroegsignalering en sociaal incasseren 15
- 5.3 We zorgen dat hulp bij financiële zorgen makkelijk te vinden en te krijgen is; lokale en laagdrempelige aanmelding 16
- 5.4 Financiële problemen worden integraal aangepakt; intake en begeleiding 16
- 5.5 Schulden worden structureel en duurzaam opgelost 17
- 5.6 We bieden doelmatige en doeltreffende ondersteuning 17

6. Regionale Samenwerking **18**

7. Hoe gaan we monitoren en evalueren? **18**

8. Conclusie **20**

Afkortingenlijst **20**

1 Samenvatting

De gemeenten Leudal, Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen werken gezamenlijk aan de verdere versterking van de schuldhulpverlening. Met het nieuwe beleidsplan voor de periode 2027–2030 geven we richting aan een schuldhulpverlening die lokaal, laagdrempelig en integraal is georganiseerd en beter aansluit bij de leefwereld van inwoners[1].

Op basis van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) moet een gemeente elke vier jaar een nieuw beleidsplan schuldhulpverlening vaststellen. Met dit beleidsplan geven we daar invulling aan. Als input voor dit beleidsplan zijn zowel landelijke ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving als de uitkomsten van de evaluatie van de huidige schuldhulpverlening in de vier gemeenten meegenomen.

De Wgs, de Elementen van de Basisdienstverlening (EB)[2] en andere landelijke ontwikkelingen stellen steeds duidelijkere eisen aan de toegankelijkheid, kwaliteit, begeleiding en resultaten van schuldhulpverlening. Gemeenten hebben daarbij een belangrijke regierol en zijn verantwoordelijk voor zowel preventie en vroegsignalering van schulden als het bieden van passende schuldhulpverlening en begeleiding (inclusief nazorg).

Uit de uitgevoerde evaluatie 'Van analyse naar aanpak[3]' blijkt dat er binnen de gemeenten veel betrokkenheid en ambitie is om de schuldhulpverlening verder te versterken. Tegelijkertijd zijn verbeteringen nodig om de uitvoering beter te laten aansluiten bij wet- en regelgeving (waaronder de EB) en de gezamenlijke visie op dienstverlening. Daarbij kan het opdrachtgeverschap worden versterkt ten aanzien van de uitbesteding van de uitvoeringsorganisatie, is verdere professionalisering van vroegsignalering nodig en kan meer samenhang worden aangebracht tussen toegang, begeleiding en het daadwerkelijk oplossen van schulden. Ook zijn begeleiding en nazorg nog niet structureel ingericht. Daarnaast is meer sturingsinformatie nodig over onder andere bereik, doorlooptijden, hulpacceptatie en resultaten.

[1] Als we in dit document inwoners noemen, dan bedoelen we daarmee ook ondernemers die persoonlijk aansprakelijk zijn voor de schulden in de onderneming en daardoor onder de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) vallen.

[2] De Elementen van de Basisdienstverlening zijn bestuurlijke afspraken die in 2024 getekend zijn door de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), het kabinet, de brancheverenigingen voor schuldhulpverleningsorganisaties (NVVK) en de brancheverenigingen directeuren in het Sociaal Domein (Divosa)

[3] Het onderzoek "Van Analyse naar Aanpak" is uitgevoerd eind 2025.

Wat willen we bereiken?

Het centrale beleidsdoel is financiële zorgen en schulden zoveel mogelijk te voorkomen. Als er financiële problemen ontstaan, we de negatieve gevolgen daarvan beperken en inwoners ondersteunen om financieel stabieler te worden en naar eigen vermogen zelfstandig mee te kunnen doen in de samenleving. Daarbij wordt financiële problematiek niet geïsoleerd bekeken, maar in samenhang met andere aspecten van het dagelijks leven.

We kiezen daarom voor een verschuiving naar een lokale, integrale en laagdrempelige aanpak. Hulp moet dichtbij en gemakkelijk toegankelijk zijn, aansluiten bij de leefwereld van inwoners en zoveel mogelijk uitgaan van vertrouwen en eigen kracht van de inwoner. Waar mogelijk krijgt een inwoner één vaste contactpersoon gedurende het traject. Wanneer meerdere professionals nodig zijn binnen de schuldhulpverlening, dan staat samenwerking centraal en wordt voorkomen dat inwoners telkens opnieuw hun verhaal moeten vertellen.

Voor de beleidsperiode 2027–2030 staan zes doelstellingen centraal:

1 financiële problemen zoveel mogelijk voorkomen
2 schulden klein houden door tijdige vroegsignalering
3 hulp gemakkelijk vindbaar en toegankelijk maken
4 financiële problemen integraal aanpakken
5 schulden structureel en duurzaam oplossen
6 zorgen voor doelmatige en doeltreffende ondersteuning.

Hoe gaan we dit doen?

Preventie en vroegsignalering krijgen een prominentere plaats. De gemeenten willen samen met maatschappelijke partners eerder in beeld komen bij inwoners die financiële problemen hebben of dreigen te krijgen. Bij vroegsignalering worden inwoners met betalingsachterstanden actief benaderd. Daarbij wordt ingezet op minimaal drie contactpogingen per melding en wordt toegewerkt naar een bereik van 40%. Ook sluiten wij aan bij het Convenant Lokale Overheid (CLO), waarmee wij bijdragen aan maatschappelijk verantwoord incasseren en inwoners eerder financiële rust kunnen bieden.

Ook de toegang tot schuldhulpverlening wordt versterkt. Inwoners moeten eenvoudig kunnen weten waar zij terechtkunnen en hulp moet zoveel mogelijk op vertrouwde plekken worden aangeboden. Communicatie vindt plaats in begrijpelijke taal en huisbezoeken behoren tot de mogelijkheden. We streven naar een vaste begeleider zodat een inwoner gedurende het traject één aanspreekpunt heeft.

Een belangrijke verandering is de nadruk op begeleiding. Niet alleen het technisch regelen van schulden staat centraal, maar ook de ondersteuning die nodig is om een oplossing duurzaam te laten zijn. Iedere hulpvrager krijgt een integraal plan van aanpak waarin financiële begeleiding wordt opgenomen. Deze begeleiding wordt zo kort als mogelijk en zo lang als nodig ingezet. Ook nazorg krijgt een structurele plek, met als doel uitval tijdens het traject en terugval na afloop te voorkomen.

Voor het daadwerkelijk oplossen van problematische schulden wordt specialistische expertise ingezet. De begeleider blijft het aanspreekpunt voor de inwoner, terwijl een gespecialiseerde schuldregelaar zich richt op het technisch regelen van de schulden. Saneringskredieten hebben daarbij de voorkeur boven schuldbemiddeling wanneer dit passend is. Ook blijven de gemeenten gebruikmaken van landelijke voorzieningen zoals het Schuldenknooppunt en de Verwijsindex Schuldhulpverlening (Vish). Voor ondernemers wordt specifieke deskundigheid georganiseerd.

Regionaal organiseren, lokaal uitvoeren

We kiezen ervoor de samenwerking tussen de gemeenten verder te versterken. Door regionaal samen te werken kunnen kennis, capaciteit en specialistische expertise worden gebundeld. De samenwerking richt zich onder andere op gezamenlijke beleidskaders, gezamenlijk opdrachtgeverschap, uniforme toegang en uitvoering, regionale schuldhulpverlening voor ondernemers en gezamenlijke inkoop- en contractmanagement. Tegelijkertijd blijft de dienstverlening lokaal herkenbaar en blijft er binnen de gezamenlijke kaders ruimte voor maatwerk per gemeente.

Omdat de gemeenten de schuldhulpverlening niet zelf uitvoeren, wordt ingezet op één of meerdere externe uitvoeringspartners. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen financiële begeleiding en het technisch regelen van schulden. Voor een goede uitvoering is sterk gemeentelijk opdrachtgeverschap noodzakelijk. Daarom worden duidelijke afspraken gemaakt over werkprocessen, verantwoordelijkheden, mandaten, kwaliteit, samenwerking, middelen en verantwoording. De uitvoerende organisaties leggen ieder kwartaal verantwoording af aan de gemeenten.

Sturen op resultaten

Een belangrijke verbetering ten opzichte van de huidige situatie is dat structureler wordt gemonitord of de gekozen aanpak daadwerkelijk resultaat oplevert. Hiervoor worden concrete indicatoren vastgesteld. Zo wordt onder andere gestuurd op het bereik van vroegsignalering, wachttijden, het aantal aanmeldingen, integrale plannen van aanpak, de duur van stabilisatie, een tijdige start, het slagingspercentage van schuldregelingen, het gebruik van saneringskredieten en de tevredenheid van inwoners en samenwerkingspartners.

De uitvoerende organisaties rapporteren ieder kwartaal aan de gemeenten. De gemeenteraad wordt ieder jaar geïnformeerd over de voortgang en resultaten. Daarnaast vindt jaarlijks een gezamenlijke evaluatie met de uitvoerende partijen plaats, zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau. Ook inwoners en samenwerkingspartners worden hierbij betrokken.

Met dit beleidsplan zetten we een volgende stap naar een schuldhulpverlening die niet alleen gericht is op het oplossen van schulden, maar ook op het voorkomen ervan en het duurzaam ondersteunen van inwoners. De kern van de nieuwe koers is: eerder in beeld komen, hulp dichtbij organiseren, integraal kijken naar de situatie van de inwoner, passende begeleiding bieden en tegelijkertijd professioneel sturen op kwaliteit en resultaten. Daarmee willen de gemeenten bijdragen aan financiële stabiliteit, zelfredzaamheid en het welzijn van inwoners.

2 Inleiding

In de vier samenwerkende gemeenten, Leudal, Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen leven inwoners met financiële zorgen en schulden. Deze problematiek hangt vaak samen met andere problemen zoals werkloosheid, (mentale en fysieke) gezondheidsklachten, eenzaamheid of woonproblematiek. Gemeenten bieden ondersteuning aan inwoners met financiële zorgen en schulden, wat ook een positief effect kan hebben op andere problemen.

Tegelijkertijd zijn de vier gemeenten ieder afzonderlijk te klein om dit zelfstandig effectief op te pakken. Zowel beleidsmatig als in de uitvoering.

Alle vier gemeenten kenmerken zich door korte lijnen en sterke lokale netwerken. Dit vormt een mooie basis om ondersteuning dichtbij inwoners te organiseren, eerder passende hulp te bieden en integraal samen te werken.

Daarom kiezen we ervoor om gezamenlijk beleid te maken en voor de uitvoering van de schuldhulpverlening te kiezen voor één en dezelfde uitvoeringsorganisaties.

Dit beleidsplan beschrijft hoe we gezamenlijk de beweging maken van verdere doorontwikkeling en verbetering van de schuldhulpverlening naar een bewuste keuze voor een lokale, meer integrale én laagdrempelige aanpak.

Om te komen tot dit beleidsplan hebben we in 2025 de schuldhulpverlening geëvalueerd. Bij deze evaluatie zijn alle betrokkenen bij de uitvoering van schuldhulpverlening geïnterviewd. Van beleid tot uitvoering, van vrijwilligers tot inwoners. Zie paragraaf 3.4 voor een samenvatting van deze evaluatie.

In mei 2026 zijn de leden van de vier gemeenteraden uitgenodigd voor de bespreking van de evaluatie ‘Van Analyse naar Aanpak’. Bij de aanwezigen is daarmee input opgehaald voor het voorliggende beleidsplan. Verder is er voor dit beleidsplan ook advies gevraagd aan de gemeentelijke adviesraden sociaal domein.

Al deze input is verwerkt in dit beleidsplan. Op basis van het vastgestelde beleidsplan worden er aansluitend nieuwe beleidsregels gemaakt en maken de vier gemeenten een gezamenlijk uitvoeringsplan.

Dit beleidsplan bestaat uit 8 hoofdstukken en beschrijft hoe de gemeenten Leudal, Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen de schuldhulpverlening de komende jaren verder willen ontwikkelen. In **hoofdstuk 3** komen de relevante wet- en regelgeving, landelijke ontwikkelingen, de Elementen van de Basisdienstverlening aan bod en wordt een samenvatting gegeven van de evaluatie “Van analyse naar aanpak”. Vervolgens wordt in **hoofdstuk 4** beschreven wat de vier gemeenten gezamenlijk willen bereiken en welke ambities en doelstellingen daarbij centraal staan. De concrete uitwerking hiervan volgt in **hoofdstuk 5**, waarin wordt toegelicht hoe de gemeenten aan de slag gaan met onder andere preventie, vroegsignalering, toegang, begeleiding en het duurzaam oplossen van schulden. **Hoofdstuk 6** gaat vervolgens in op de regionale samenwerking en de wijze waarop de gemeenten gezamenlijk optrekken, met behoud van een lokale en nabije dienstverlening aan inwoners. In **hoofdstuk 7** staat monitoring en evaluatie centraal en wordt beschreven hoe de voortgang, de resultaten en de kwaliteit worden gevolgd en waar nodig bijgestuurd kan worden. Tot slot worden in **hoofdstuk 8** de belangrijkste uitgangspunten en de gezamenlijke koers voor de komende beleidsperiode samengebracht.

3 Wet- en regelgeving, evaluatie en ontwikkelingen schuldhulpverlening

3.1 Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)

Met de inwerkingtreding van de Wgs in 2012 en de aanpassingen per 2021 zijn gemeenten verplicht om inwoners – particulieren en ondernemers – met schulden te helpen. Gemeenten hebben een regierol in het voorkomen en oplossen van (problematische) schulden. De wijze waarop gemeenten dit doen, mogen ze zelf bepalen. Inclusief de keuze om schuldhulpverlening zelf uit te voeren of (deels) uit te besteden. In de Wgs is schuldhulpverlening gedefinieerd als:

“Het ondersteunen bij het vinden van een adequate oplossing, gericht op de aflossing van schulden, indien redelijkerwijs is te voorzien dat een natuurlijke persoon niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden of indien hij in de toestand verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen, alsmede nazorg”

In 2021 is de Wgs aangepast en is ook de wettelijke taak tot vroegsignalering opgenomen. Dit houdt in dat per 2021 gemeenten de taak hebben om betalingsachterstanden in de vaste lasten in een vroeg stadium op te sporen en proactief hulp aan te bieden.

Op basis van de Wgs is het verplicht elke vier jaar een beleidsplan vast te stellen.

3.2 Wijziging faillissementswet

Vanaf 1 juli 2023 is de faillissementswet veranderd. Hierdoor is de looptijd van een wettelijk schuldsaneringstraject (Wsnp) verkort van 36 naar 18 maanden. In aansluiting hierop is het minnelijke schuldsaneringstraject (Msnp) waarbij schuldeisers vrijwillig meewerken aan een schuldregeling, ook verkort naar 18 maanden. Schuldeisers zijn hiermee akkoord gegaan onder de voorwaarde dat er meer aandacht komt voor begeleiding. In de Elementen van de Basisdienstverlening (zie paragraaf 3.3) is hier rekening mee gehouden door veel aandacht te besteden aan ondersteuning en financiële begeleiding van inwoners, naast het praktisch regelen van de schulden.

3.3 Landelijke regelgeving schuldhulpverlening

Elementen basisdienstverlening (bestuurlijke afspraken)

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de brancheverenigingen voor schuldhulpverleningsorganisaties (NVVK[4]) en de landelijke vereniging van leidinggevenden en managers in het gemeentelijk sociaal domein (Divosa[5]) hebben in maart 2024 bestuurlijke afspraken ondertekend om de schuldhulp in Nederland verder te verbeteren. Deze afspraken staan bekend als 'de basisdienstverlening schuldhulpverlening'[6]. Het plan leidt tot een hulpaanbod dat toegankelijker is en in iedere gemeente bestaat uit minimaal dezelfde elementen. Het doel is dat alle schuldhulpverleningsorganisaties en gemeenten de basisdienstverlening schuldhulpverlening invoeren, die twintig verschillende elementen omvat. Een aantal elementen wordt al uitgevoerd:

- Er is een aansluiting met het Schuldenknooppunt (SKP); Het *Schuldenknooppunt* is de standaard in de schuldenketen voor digitale uitwisseling van gestandaardiseerde berichten. Het zorgt voor een efficiënte en veilige manier van gegevensuitwisseling. Voor zowel financiële hulpverleners als schuldeisers staat een set standaardberichten klaar. Deze zijn in onderling overleg opgesteld. Het Schuldenknooppunt verbindt en versnelt.

- De gemeenten zijn aangesloten bij de *Vish* en dat zorgt daardoor voor een snelle schuldrust bij inwoners met schulden. (Gerechts-)deurwaarders raadplegen het systeem voor het uitbrengen van een dagvaarding. Daarin zien ze of de inwoner schuldhulpverlening krijgt. Zij informeren hun klant (de schuldeiser) dat er schuldhulpverlening is aangevraagd en adviseren om af te zien van verdere stappen. Gemeenten geven via Vish op een veilige manier aan deurwaarders door dat een inwoner een schuldhulpverleningstraject ontvangt.

- Saneringskrediet en Vrij te Laten Bedrag (Vtlb): Door het standaard aanbieden van een saneringskrediet krijgt de inwoner meer rust en overzicht en ontvangen alle schuldeisers direct bij de start van het traject het af te lossen bedrag. Het Vtlb wordt aangehouden voor de berekening van de aflosscapaciteit en, wordt een schuldregeling met 0% aflosscapaciteit aangeboden, als dat bedrag 0 euro is. Een oplossing voor de schulden gaat gepaard met passende financiële begeleiding.

Voor een aantal elementen vragen we hier extra aandacht omdat we hier de komende vier jaar verder op willen insteken en op willen verbeteren:

- Het Convenant Lokale Overheid (CLO). Het CLO maakt het proces van minnelijke schuldhulpverlening efficiënter en zorgt voor maatschappelijk verantwoord incasseren. Het biedt inwoners schuldrust, sneller financiële stabiliteit en toekomstperspectief. Het bespaart de lokale overheid als schuldeiser tijd en onnodige incassokosten. Het uitgangspunt van het convenant is dat overheidscrediteuren meewerken aan de schuldregeling door incassomaatregelen stop te zetten en bij voorbaat akkoord te gaan met een betalingsvoorstel voor een schuldregeling.

- Data Delen Armoede en Schulden (DDAS). DDAS biedt de mogelijkheid om ontwikkelingen over de tijd te volgen en schuldhulpverlening in een groter plaatje te plaatsen. Door landelijke en lokale data te standaardiseren, krijgen we beter zicht op de effectiviteit van onze interventies en de oorzaken van terugval bij inwoners.

---

[4] *NVVK financiële hulpverleners - NVVK*

[5] *Homepage | Divosa*

[6] *https://vng.nl/artikelen/elementen-basisdienstverlening*

- Tien elementen hebben te maken met de (financiële) begeleiding aan inwoners. Naast het technisch regelen van de schulden staat de begeleiding van inwoners centraal om uitval gedurende het proces en terugval na schuldhulpverlening te voorkomen. Hierbij staat maatwerk en aansluiten bij de inwoners altijd centraal.

Bureau Krediet Registratie (BKR)

Gemeenten gaan momenteel verschillend om met de registratie van schuldhulptrajecten in het register van het BKR. Veel gemeenten registreren deze vijf jaar, andere gemeenten wat korter en een groeiend aantal gemeenten (waaronder de vier grote steden) registreert een half jaar. Het ministerie van SZW en de VNG roept alle gemeenten op om na een succesvolle schuldregeling een registratiebewaartermijn van zes maanden te hanteren in het register van het BKR. Hiermee kunnen gemeenten voorkomen dat inwoners die hun schulden succesvol hebben afgelost daar nog jarenlang nadelige gevolgen van ondervinden. We sluiten aan bij deze oproep om de maximale bewaartermijn van zes maanden BKR-registratie na afronden schuldregeling te hanteren.

Bestuurlijke afspraken vroegsignalering

In 2026 worden door VNG, SZW, NVVK en Divosa afspraken gemaakt over het intensiveren van de aanpak voor vroegsignalering. Dit betekent dat gemeenten van alle signalen die worden ontvangen van verhuurders (woningcorporaties en particuliere verhuurders), zorgverzekeraars, waterbedrijven en energiebedrijven, zij het streven hebben 40% van de inwoners te bereiken. Dit is een verdubbeling van het huidige landelijk gemiddelde van 20%. Daarom richten we ons in dit beleidsplan op het verhogen van het bereik van inwoners naar 40%.

3.4 Evaluatie, verbeterslagen en input voor het nieuwe beleidsplan

De evaluatie van de schuldhulpverlening “Van Analyse naar Aanpak” in de LMER gemeenten vormt een belangrijk vertrekpunt voor het nieuwe gezamenlijke beleidsplan. Uit het onderzoek blijkt dat er binnen de vier gemeenten veel betrokkenheid en ambitie is om de schuldhulpverlening verder te versterken. Tegelijkertijd zijn er verschillende verbeterslagen nodig om de uitvoering beter te laten aansluiten bij de wettelijke eisen, de elementen van de basisdienstverlening en de gezamenlijke visie op dienstverlening aan inwoners.

Een belangrijke verbeterslag ligt bij visie, beleid en opdrachtgeverschap. De bestaande beleidsplannen, beleidsregels en verordeningen moeten worden geactualiseerd. In het nieuwe beleidsplan kan scherper worden vastgelegd wat we willen bereiken, vanuit welke visie op inwoners wordt gewerkt en wat dit betekent voor de uitvoering. Daarbij is het van belang dat we onze rol als opdrachtgever versterken. Dit vraagt om duidelijke opdrachten, rollen en mandaten, voldoende capaciteit en deskundigheid en structurele afspraken over monitoring, kwaliteit en verantwoording.

Ook in de uitvoering van de schuldhulpverlening zijn verbeteringen mogelijk. Het bereik van de schuldhulpverlening is relatief laag en het aantal gerealiseerde schuldregelingen blijft achter in vergelijking met de landelijke cijfers. Daarnaast is onvoldoende structurele informatie beschikbaar over onder andere doorlooptijden, hulpacceptatie en resultaten. Door duidelijke kritieke prestatie-indicatoren (kpi’s) en sturingsinformatie vast te stellen en periodiek te evalueren, kunnen we beter sturen op bereik, kwaliteit en resultaten.

Voor de verschillende onderdelen van de schuldhulpverlening zijn eveneens ontwikkelstappen nodig. Preventie is nog in ontwikkeling, vroegsignalering vraagt om verdere professionalisering en bij het oplossen van schulden kan de samenhang tussen toegang, begeleiding en besluitvorming worden versterkt. Begeleiding en nazorg zijn nog niet structureel ingericht. In deze beleidsperiode leggen we de nadruk op het goed organiseren van vroegsignalering en het oplossen van schulden. Daarnaast streven we ernaar om ook een aantal stappen te zetten in het ontwikkelen van preventie en begeleiding inclusief nazorg.

Uit de evaluatie komt naar voren dat de organisatie van de uitvoering opnieuw bekeken moet worden. Uitgangspunt daarbij is een schuldhulpverlening die lokaal, integraal en dicht bij de inwoner wordt georganiseerd en tegelijkertijd gebruikmaakt van specialistische kennis.

De bevindingen en verbeterslagen uit het onderzoek vormen daarmee belangrijke input voor dit nieuwe beleidsplan. Centraal staan een laagdrempelige en integrale dienstverlening, werken vanuit vertrouwen en maatwerk, het versterken van de eigen kracht van inwoners, goede begeleiding, een sterke lokale samenwerking en een professionele gemeentelijke regierol.

3.5 Economische ontwikkelingen

Economische en maatschappelijke veranderingen kunnen grote invloed hebben op hoe goed mensen hun financiën kunnen regelen. Iedereen merkt de gevolgen van de wereldwijde energiecrisis in hun portemonnee, en ook klimaatverandering heeft impact. Mensen laten zien dat ze veerkrachtig zijn en proberen zelf of met hulp van hun sociale netwerk de gevolgen op te vangen. Toch hebben de hogere energierekeningen en inflatie veel huishoudens financieel onzeker gemaakt. Niet alleen mensen met lage inkomens, maar ook mensen met middeninkomens en ondernemers maken zich zorgen over het betalen van rekeningen.

Het is onzeker hoe de situatie zich de komende jaren zal ontwikkelen. Verwacht wordt dat vergrijzing, energieprijzen en inflatie de kosten van levensonderhoud verhogen. De aanpak van financiële problemen blijft belangrijk, zowel landelijk als lokaal, voor particulieren en ondernemers, met onder andere aandacht voor verschillende groepen zoals inwoners met beperkte basisvaardigheden, gezinnen met kinderen, jongeren en ouderen.

4 Wat willen we bereiken?

4.1 Beleidsdoel

Ons beleidsdoel is het voorkomen van financiële zorgen en schulden. Als deze toch ontstaan, willen we de negatieve gevolgen van financiële zorgen en schulden verminderen, zodat inwoners financieel stabieler worden en zelfstandig naar eigen vermogen kunnen meedoen in de samenleving. We staan voor een aanpak waarbij financiële ondersteuning beter aansluit bij de leefwereld van de inwoners.

4.2 Ambitie

Wij geloven dat financiële problemen het meest effectief worden aangepakt wanneer, samen met het maatschappelijk middenveld, ondersteuning wordt geboden die:

- Lokaal en dichtbij georganiseerd is – herkenbaar en vertrouwd voor de inwoner
- Laagdrempelig en toegankelijk is – geen onnodige drempels, geen lange wachttijden
- Aansluit bij de leefwereld van de inwoner – op meerdere leefgebieden ondersteuning biedt als het nodig is, maar alleen op financiën als het kan
- Integraal aangeboden wordt – vanuit het perspectief van het volledige dagelijks leven
- Preventief is waar mogelijk – hoe eerder we erbij zijn, hoe minder ingrijpend de situatie wordt voor de inwoner en hoe eenvoudiger het probleem nog is op te lossen
- Vertrouwen en continuïteit centraal stelt – we kijken met vertrouwen naar inwoners en luisteren naar hun behoeften, ondersteuningsvragen en wens tot eigen regie
- Uitgaat van eigen kracht – we ondersteunen inwoners in het zelf doen en nemen over waar nodig is
- Eén vaste contactpersoon heeft voor inwoners waar mogelijk – de inwoner vertelt één keer zijn verhaal en bouwt een vertrouwensrelatie op met de professional. Als er meer professionals binnen de schuldhulpverlening nodig zijn verkiezen we samenwerking boven overdracht.

Daarom kiezen we gezamenlijk voor een verschuiving naar een lokale, integrale en laagdrempelige aanpak die duurzaam resultaat oplevert.

4.3 Doelstellingen

Om het beleidsdoel en de ambitie te bereiken stellen we de volgende doelen voor de beleidsperiode 2027 tot en met 2030:

1 **We willen financiële problemen zo veel mogelijk voorkomen**
We willen voorkomen dat inwoners financiële problemen krijgen door in te zetten op preventie.

2 **We willen schulden klein houden**
Met vroegsignalering signaleren we betalings-achterstanden vroegtijdig en voorkomen we dat inwoners in problematische schulden komen.

3 **We zorgen dat hulp bij financiële zorgen makkelijk te vinden en te krijgen is**
Door ondersteuning zo veel mogelijk lokaal aan te bieden bij een laagdrempelige organisatie en warm door te verwijzen waar nodig. De schuldhulpverlening is een herkenbaar en vertrouwd aanspreekpunt voor inwoners. Doorverwijzing naar (technische) schuldhulpverlening verloopt tijdig en soepel.

4 **Financiële zorgen worden integraal aangepakt**
Financiële zorgen hebben een grote samenhang met andere leefgebieden. We kijken integraal naar de problematiek en inwoners krijgen de ondersteuning en financiële begeleiding (inclusief nazorg) om duurzaam uit de problemen te komen, in samenhang met andere leefdomeinen.

5 **Schulden worden structureel en duurzaam opgelost**
Al vanaf de start van het traject werken professionals samen. Ze stemmen hun werkwijzen op elkaar af, wisselen tijdig informatie uit en dragen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor het traject van de inwoner, van aanmelding tot nazorg. Waarbij een van de professionals de contactpersoon is voor de inwoner.

6 **We bieden doelmatige en doeltreffende ondersteuning**
We zorgen voor heldere indicatoren om te monitoren en tijdig bij te sturen. De vier gemeenten zorgen voor een sterke opdrachtgeversrol richting de uitvoerende organisatie(s).

4.4 Doelgroep

Het beleid richt zich op alle inwoners die financiële zorgen hebben of dreigen te krijgen en (problematische) schulden hebben. Speciale aandacht gaat onder ander uit naar:

- Inwoners met beginnende financiële zorgen
- Inwoners die de weg naar formele schuldhulpverlening niet zelfstandig weten te vinden
- Jongeren die 18 worden
- Ondernemers
- Inwoners met lage basisvaardigheden

Albert (24)
"Ik dacht: één creditcard, dat is toch normaal? Maar na mijn studie stapelden de rekeningen zich op — huur, zorgverzekering, en dan die aankopen die ik 'even' uitstelde. Nu sta ik 8.000 euro in de min en weet ik niet waar ik moet beginnen."

Hans (49)
"Na mijn ontslag heb ik een jaar lang mijn levensstijl aangehouden in de hoop dat ik snel iets nieuws zou vinden. Dat deed ik niet. Nu is de hypotheek drie maanden achterstallig en durf ik de post niet meer open te maken."

Theo en Ingrid (58 & 61)
"We dachten aan onze kinderen — nieuwe schoolspullen, een weekje vakantie. We zeiden altijd: volgende maand lossen we het in. Nu is het tien jaar later, de kinderen zijn het huis uit, en wij zitten met een schuld die groter is dan we ooit hardop durven te zeggen."

Ahmed (72)
"Mijn AOW komt niet uit met de energierekening en de boodschappen. Ik schaam me te erg om mijn kinderen om hulp te vragen, dus ik betaal de ene rekening met wat ik van de andere overhoud. Het gaat al twee jaar zo."

Simone, gescheiden twee kinderen (36)
"Toen hij wegging, ging ook zijn salaris weg. De huur was op onze twee inkomens berekend. Ik heb twee banen, maar het is nooit genoeg - en de kinderen mogen van niets merken."

Deze verhalen onderstrepen dat schulden iedereen kan overkomen. Ziekte, scheiding, werkverlies, beperkte vaardigheden, stijgende lasten: de oorzaken verschillen, maar de impact is vergelijkbaar.

5 Hoe gaan we dat doen?

Omdat geen van de gemeenten de omvang heeft om zelf de schuldhulpverlening uit te voeren, schakelen we voor de uitvoering van de schuldhulpverlening één of meerdere externe partijen in, en zorgen voor een goede samenwerking tussen de interne en externe partijen en de lokale samenwerkingspartners. We maken een knip tussen financiële begeleiding door één begeleider en het technisch schuldregelen door een schuldregelaar. De begeleider blijft de contactpersoon voor de inwoner, ook tijdens het technisch schuldregelen.

5.1 We willen financiële problemen zo veel mogelijk voorkomen; preventie

We zetten stevig in op het voorkomen en tijdig herkennen van financiële problemen. Door een intensieve samenwerking met vrijwilligersorganisaties en partners bereiken we inwoners proactief. Daarom zetten we onder andere in op:

- Een jaarlijkse regionale bijeenkomst over schuldhulpverlening met alle samenwerkingspartners zodat voorkomen en signaleren van schulden een gezamenlijke aanpak krijgt.
- Het actief benaderen van inwoners die een life event meemaken, in elk geval voor de life events 18 jaar worden en met pensioen gaan.
- Extra aandacht voor gezinnen met kinderen.

5.2 We willen schulden klein houden; vroegsignalering en sociaal incasseren

Inwoners met kleine betalingsachterstanden bij huur, energie, water en zorg worden actief benaderd met een hulpaanbod. Hierbij staat onder andere het volgende centraal:

- Vroegsignalering wordt bij één uitvoeringsorganisatie belegd die het hele traject uitvoert en die gespecialiseerd is in outreachend werken.
- Er vinden minimaal 3 contactpogingen plaats per melding.
- De communicatie en processen van vroegsignalering worden verbeterd en jaarlijks herzien op basis van nieuwe inzichten en ontwikkelingen.
- Signalen die ontvangen worden van gezinnen met kinderen krijgen meer prioriteit. Om deze taak te kunnen uitvoeren zal er een BRP-koppeling en check worden ingebouwd.

Om schulden klein te houden sluiten de gemeenten aan bij het CLO. Het convenant draagt bij aan een sociaal en maatschappelijk verantwoord incassobeleid en vergroot de kans van slagen van schuldhulpverleningstrajecten. Inwoners krijgen sneller financiële rust en perspectief, waardoor zij uiteindelijk weer aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen.[7]

[7] *Elementen basisdienstverlening shv*

5.3 We zorgen dat hulp bij financiële zorgen makkelijk te vinden en te krijgen is; lokale en laagdrempelige aanmelding

De drempel naar hulp moet zo laag mogelijk zijn. Toegang tot ondersteuning moet vanzelfsprekend en bereikbaar zijn. Zo vinden inwoners sneller de passende hulp die zij nodig hebben. Daarom zetten we in op:

- Duidelijke en herkenbare communicatie in begrijpelijke taal (B1) voor inwoners over hoe zij hulp kunnen vragen.
- Eén herkenbare organisatie voor schuldhulpverlening, die vertrouwde plekken in de wijk benut, zoals bijvoorbeeld het sociale wijkteam, bibliotheken en scholen.
- Het voeren van eerste gesprek in een voor de inwoner gewenste en vertrouwde omgeving. We bieden de mogelijkheid tot huisbezoeken voor inwoners die hier de voorkeur aan geven.
- Specifieke aandacht voor ondernemers met financiële zorgen, waarbij wordt gezorgd voor een duidelijke en laagdrempelige toegang door middel van een regionaal aanmeldpunt. Bij de verdere inrichting wordt onderzocht hoe een regionale aanpak kan aansluiten op lokale initiatieven.
- Praktische ondersteuning bij ordening van financiën.
- Eén vaste contactpersoon gedurende het hele traject die de begeleiding op zich gaat nemen (begeleider). Deze begeleider is expert in het integraal ondersteunen van inwoners bij psychosociale en praktische financiële problemen.

5.4 Financiële problemen worden integraal aangepakt; intake en begeleiding

Schuldhulpverlening staat niet op zichzelf. Financiële problemen gaan vaak samen met andere uitdagingen op het gebied van gezondheid, werk, wonen of gezin. Daarom werken we integraal: we kijken naar de hele situatie van de inwoner en stemmen onze aanpak af met partners in zorg, welzijn, werk en inkomen. De financiële begeleiding zal zo kort als kan en zo lang als nodig is ingezet worden. Daarom zetten we in op:

- Een integrale intake waarbij alle leefgebieden worden bekeken.
- Een Plan van aanpak voor alle hulpvragers waarin financiële begeleiding is opgenomen.
- Ondersteunende begeleiding van inwoners bij het oplossen van schulden met als doel om alle noodzakelijke gegevens aan te leveren en uitval te voorkomen.
- Financiële begeleiding inclusief nazorg om uitval en terugval te voorkomen.
- Het overnemen van financiën (budgetbeheer of beschermingsbewind) als dit passend en nodig is voor de inwoner, niet als standaard of verplichting.
- Structurele samenwerking tussen de (externe) partij(en), schulden oplossen, Wmo, jeugdzorg, werk & inkomen en vrijwilligersorganisaties. Zodat heldere werkafspraken gemaakt worden over rollen, taken en verantwoordelijkheden en gericht casusoverleg mogelijk gemaakt worden.

5.5 Schulden worden structureel en duurzaam opgelost

Schulden oplossen wordt opgepakt door een expert op het gebied van schulden, de schuldregelaar. Om ervoor te zorgen dat het oplossen van de schulden tijdig start, wordt al vanaf de toegang tot de schuldhulpverlening de expertise van de schuldregelaar ingezet. Hierdoor wordt maatwerk geboden en tijdig gewerkt aan mogelijke voorwaarden voor een schuldregeling. Daarom zetten we in op:

- Specifieke expertise voor het oplossen van schuld, waarbij de schuldregelaar op de achtergrond werkt terwijl de begeleider contactpersoon blijft.
- Tijdig constateren van mogelijke problemen of risico's voor een schuldregeling.
- Casusoverleg tussen schuldregelaar en begeleider.
- Afstemming van werkzaamheden en werkwijzen.
- Maximale bewaartermijn van zes maanden BKR-registratie na afronden schuldregeling.
- Specifieke kennis over het regelen van schulden van ondernemers, zodat zij door aparte experts geholpen kunnen worden.

Als onderdeel van de EB zetten we in op:

- Saneringskredieten als voorkeur optie ten opzichte van schuldbemiddelingen bij een problematische schuldsituatie. Hierdoor ontstaat sneller schuldenrust bij de inwoner.
- Aangesloten blijven bij het Schuldenknooppunt.
- Blijven inzetten van het pauze signaal/kennisgeving via het Schuldenknooppunt.
- Aansluiting op de Vish.

5.6 We bieden doelmatige en doeltreffende ondersteuning

We laten bovenstaande taken uitvoeren door één of meerdere externe partners. Om ervoor te zorgen dat de schuldhulpverlening doelmatig en doeltreffend is, zorgen we voor een heldere opdrachtbeschrijving en hebben we voldoende kennis in huis om te beoordelen of de opdracht volgens de afspraak wordt uitgevoerd. Daarom zetten we in op versterking van het opdrachtgeverschap:

- Er zijn voldoende middelen beschikbaar om de opdracht volgens de visie uit te voeren.
- Er zijn duidelijke kritieke prestatie-indicatoren (kpi's) en er is voldoende sturingsinformatie beschikbaar voor goed opdrachtgeverschap.
- Er vindt ieder kwartaal verantwoording plaats.
- Er zijn afspraken gemaakt over kwaliteitscontroles en over de wijze waarop met inwoners wordt gecommuniceerd over de voortgang van hun traject.
- Er zijn duidelijke evaluatiemomenten en evaluatiecriteria vastgesteld.
- Er is duidelijkheid over de werkprocessen en over wie wat, wanneer en op welke wijze uitvoert.
- Er zijn duidelijke afspraken over de samenwerking tussen de verschillende opdrachtnemers.
- Een goede borging vindt plaats door middel van mandaatverstrekking voor beschikkingen, Data Protection Impact Assessments (DPIA's) en verwerkersovereenkomsten.
- Er wordt door de uitvoeringsorganisatie aangesloten bij DDAS voor de monitoring van alle data.

6 Regionale Samenwerking

We werken op regionaal niveau samen om de kracht van schaalgrootte en specialisatie te benutten, terwijl de uitvoering lokaal en herkenbaar blijft.

De samenwerking omvat:

- Gezamenlijke beleidskaders en gedeelde uitgangspunten.
- Gezamenlijk opdrachtgeverschap richting de externe uitvoerende partijen.
- Uniforme en eenduidige toegang tot schuldhulpverlening.
- Uniforme en eenduidige uitvoering van de schuldhulpverlening.
- Regionale uitvoering van schuldhulpverlening voor ondernemers.
- Gezamenlijke inkoop en contractmanagement

Tegelijkertijd blijft de uitvoering lokaal herkenbaar en passend bij de schaal en cultuur van elke individuele gemeente. Maatwerk per gemeente is uitdrukkelijk mogelijk binnen de gezamenlijke kaders.

7 Hoe gaan we monitoren en evalueren?

Effectief monitoren en evalueren geeft inzicht in de vraag of de ingezette middelen op de juiste manier zijn gebruikt en of de gewenste resultaten worden bereikt. Daarom spreken we in dit beleidsplan een aantal duidelijke indicatoren af waarmee we het effect van schuldhulpverlening meten. Tegelijkertijd is het belangrijk om te beseffen dat effectmetingen voor schuldhulpverlening lastig zijn omdat het problematiek complex is en vele factoren (bijvoorbeeld economische ontwikkelingen) invloed hebben op de cijfers. Vergelijken met voorgaande jaren is niet mogelijk omdat in voorgaande jaren weinig cijfers bijgehouden zijn. In het uitvoeringsplan wordt een nulmeting opgenomen met verdere uitwerking van de cijfers.

De uitvoerende organisaties rapporteren elk kwartaal op onderstaande cijfers en indicatoren aan de gemeenten. Elk jaar wordt de raad geïnformeerd.

Thema	Indicator	Vanaf 1-1-2028
Financiële problemen voorkomen	Aantal uitgerolde preventie campagnes per life event	Minimaal 1 per jaar (vanaf 1-1-2027)
Schulden klein houden	Aantal contactpogingen per melding bij vroegsignalering	Minimaal 3 contactpogingen
Schulden klein houden	Bereik bij vroegsignalering (Bereik is als de vroegsignaleerder een concreet hulpaanbod heeft gedaan en er contact is geweest met de inwoner)	40%
Schulden klein houden	Aansluiten bij Convenant Lokale Overheid en Schuldenknooppunt als incasseerder	
Hulp is gemakkelijk te vinden[8]	Streven naar aanmeldingen per jaar	Leudal 100 Maasgouw 80 Echt-Susteren 140 Roerdalen 80
Hulp is gemakkelijk te vinden	Wachttijd	Na aanmelding: Crisis binnen 3 werkdagen 100% Intake binnen 4 weken 95% Plan van aanpak binnen 8 weken 95%
Hulp is gemakkelijk te vinden[9]	Aantal aanmeldingen ondernemers met schulden per jaar	Leudal 3 Maasgouw 1 Echt-Susteren 3 Roerdalen 1
Integrale aanpak	Integraal Plan van aanpak inclusief financiële begeleiding	Bij 100% van de hulpvragers
Integrale aanpak	Maximaal 4 maanden stabiliseren	75% van de hulpvragers met een problematische schuldsituatie
Schulden structureel oplossen	Opzetten schuldregeling binnen 120 dagen	75% van de casussen nadat de schuld-regelings-overeenkomst is getekend
Schulden structureel oplossen	Inzet saneringskrediet boven schuldbemiddeling	75% van de casussen waarbij er een problematische schuldsituatie was.
Schulden structureel oplossen	Slagingspercentage schuldregeling inclusief WSNP-traject	75% van de casussen
Klanttevredenheid	Inwonerstevredenheid bij hulpvragers (enquête/gesprek)	7,5 of hoger
Samenwerking	Kwaliteit samenwerking (partnerenquête)	7,5 of hoger

De jaarlijkse evaluatie met de uitvoerende partij vindt plaats op ambtelijk en bestuurlijk niveau, waarbij de vier gemeenten gezamenlijk de uitkomsten bespreken en besluiten over eventuele bijsturing. Inwoners en partners worden actief betrokken bij de evaluatie.

[8] Op basis van de landelijke cijfers van de NVVK

[9] Op basis van de aanmeldingen in 2026

8 Conclusie

Met dit beleidsplan zetten we in Midden-Limburg een belangrijke en bewuste stap naar een lokale, laagdrempelige en integrale aanpak van financiële problematiek. Wij kiezen niet alleen voor goede schuldhulpverlening, maar voor een aanpak die echt aansluit bij de leefwereld van onze inwoners.

Door schuldhulpverlening lokaal, integraal en toegankelijk te organiseren, vergroten we de kans op duurzame oplossingen. We investeren in vertrouwen, in preventie en in samenwerking. Daarmee dragen we bij aan financiële stabiliteit, zelfredzaamheid en welzijn van onze inwoners.

De komende jaren gaan we, samen met onze partners en inwoners, bouwen aan een aanpak die verschil maakt – dichtbij, persoonlijk en effectief.

Afkortingenlijst

BKR	Bureau Kredietregistratie
BRP	Basisregistratie Personen
CLO	Convenant Lokale Overheid
DDAS	Data delen armoede en schulden
Divosa	Directeuren voor Sociale Zaken
Dpia	Data Protection Impact Assessment of de gegevensbeschermingseffectbeoordeling
EB	Elementen basisdienstverlening
KPI	Kritische prestatie indicatoren
LMER	Gemeente Leudal, Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen
Msnp	Minnelijke schuldsanering natuurlijke personen oftewel minnelijke schuldregeling
NVVK	Branchevereniging schuldhulp, sociaal krediet, budgetbeheer en beschermingsbewind
SK	Saneringskrediet
SKP	Schuldenknooppunt
SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Vish	Verwijsindex schuldhulpverlening
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
Vtlb	Vrij te laten bedrag
Wgs	Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
Wsnp	Wet schuldsanering natuurlijke personen oftewel wettelijke schuldsanering

Lokaal
Laagdrempelig
Integraal

Gemeente leudal

GEMEENTE MAASGOUW.

Gemeente Echt-Susteren

gemeente roerdalen